

Memoria

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an.....Lei 180—
Pe un jumătate an.....Lei 100.—
Autorități și instituțiuni.....Lei 500—
In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-69

Respect autorităților.

Una din consecințele războiului și mai ales a anilor turburi ce i-au urmat, este slăbirea respectului față de autoritatea publică și față de bărbații, cari ocupă, funcțiuni importante în stat. S'ar greși desigur dacă s'ar atribui acest lucru democrației. Ridicarea poporului la un nivel superior, participarea lui indirectă la treburile obștești nu justifică întru nimic ca o instituție sau un bărbat politic să fie tras în noroi și târât prin murdării.

Poporul nostru suferă de o boală curioasă. El execută cu una cu două pe cel, care nu i-a câștigat simpatia sau pe cel, pe care nu-l poate înțelege și sentința lui ia uneori forme brutale și extraordinare de naive. Cine n'a auzit bunăoară spunându-se, că cutare ministru e un incapabil, că Titulescu e un farseur, că afacerea opianților este o cauză pierdută, că finanțele așa și pe dincolo. Cei cari debilează aceste critici sunt în cele mai multe cazuri oameni, cari judecă situația statului după scumpirea produselor R. M. S. și capacitatea unui om după favorurile ce li s'au promis ori refuzat. Sunt aceștia oameni cu inteligența limitată, oameni, cari, reînviind figurile lui Caragiale, pun țara la cale la un păhărel de țuică, în colț de stradă, la casină și cari aruncă asupra oricui (în absența lui) cele mai triviale adjective.

În Franța respectul autorităților publice, guvern, prefectură, etc. este cu mult mai mare decât la noi. Decorațiile sunt răvnite și Cavalerul Legiunii de onoare este în general stimat, fără considerație la persoana lui. Lumea nu vede în fiecare funcționar un hoț, delapidator și excroc.

În Germania și Austria există o adevărată kilomanie, cece dovedește, că purtătorul unui titlu (chiar de n'ar fi decât uzualul Herr Doktor al chelnerului vienez) este stimat și privit cu un oarecare respect. Tot astfel în Anglia tradiționalistă și protocolară.

Dacă în România se poate vorbi de o criză a respectului, vina nu este — ce e drept — numai a particularilor, cari formează marea masă anonimă, ci și a funcționarilor, cari în definiție întrușchipează autoritatea. Războiul a ridicat sute și mii din situații umile la trepte uneori destul de înalte. De aici apoi mentalitatea acea nefericită, că funcționarul are numai drepturi, fără să aibă și datorii, că poate veni (dacă e șef) la ora ce-i place și să se răstească, dacă îl taie capul, la publicul nerăbdător. Incețelul cu încetul corpul funcționăresc se scutură însă de aceste elemente sau cel puțin de această mentalitate și noile încadrări făcute de guvern, sunt o garanție, că în viitor lucrurile se vor petrece altfel, mai occidental.

Va trebui să se sfârșească odată cu politica, pardon bârfeala de bodegă, care merge într-o țară mică, dar nu la noi. Am citit deunăzi cu mult interes un articol spiritual al dlui Prof. Dr. Iacobovici, în care dsa arată menținutarea ce caracteriza România veche, când totul se aranja aproape în familie. Atunci se putea bineînțeles ca un om politic, puternic al zilei să fie iubit de aderenți și urât de adversari. Azi însă nu; azi suntem Țărâmare. Bărbatul de stat trebuie să stea deasupra dragostei sau urii unei mase ce răvnește beneficii și singurul sentiment demn ce i se poate manifesta este respectul. Respect pe un ministru, respect un parlamentar, căci și unul și celălalt este exponentul voinții poporului, exprimată cu o majoritate de voturi, legal obținută, înaintea căreia mă închin. Și unul și celălalt și-a luat o răspundere în fața națiunii, a cărei sentință îl va lovi în cazul când se abate din calea permisului. Și unul și celălalt a pornit cu intenții bune la drum și nu este totdeauna vina lui dacă nu le-a putut înfrânt. Până la proba contrarie voi presupune, că este un om cinstit. Așa va raționa un cetățean obiectiv și inteligent. Că Titulescu este farseur (să mi se ierte acest exemplu stupid!) nu poate să aprecieze un pașnic alegeat dintr'un orașel de provincie, care nu l-a văzut și auzit niciodată, iar guvernarea național-țărănistă nu se caracterizează cătuși de puțin prin scumpirea chibriturilor sau un accident de cale ferată.

Respect autorității! Acest lucru înaintea de toate trebuie să-l inoculăm masei. Până la ultimul șef de tren, păzitor de noapte sau sergent de stradă, toți trebuie să fie respectați, nu în virtutea puterii ce o au de a constrânge, ci pentru că sunt funcționari ai statului. Să ne desobișnuim deci să judecăm autoritățile, demnitarii și funcționarii sub îmboldul unor simpatii sau resentimente de ordin personal, căci astfel ne discredităm noi înșine țara. Nu un laic este chemat să constate capacitatea sau incapacitatea unui om, care stă în mijlocul vieții publice și pe care apasă conștiința unei responsabilități, care este de ordin moral, politic, civil și penal.

Respect autorității! Numai încrederea în instituțiile noastre de stat și oamenii, cari conduc destinele noastre ale tuturor, poate să dea vigoarea necesară națiunii. Spiritul negativ al „criticii de dragul criticii” împiedică totdeauna evoluția sănătoasă și înăbușe elanul.

Vechiu ca popor, suntem totuși o națiune tânără, iar organizația noastră de stat în plină înjghebare. Ce ne trebuie acum nu este distrugerea forțelor, de cari dispunem ci munca constructivă, cinstită și tenace. Fiecare la locul lui are datoria de român și cetățean să-și pună la contribuție calitățile. Să respectăm însă cu toții statul, pentru care au sângerat, plâns și suferit părinții noștri și să respectăm pe oamenii, cari îl servesc cu credință.

Dr. AUREL PĂCURARIU.

Averescanism.

Carnea prea multă de porc și sărmăluțele din abundență, au cam alterat judecata ghegeneralului și a partizanilor săi. Între aceștia loc de frunte trebuie să ocupe și „oțeliții” cu calități „muzicale” excepționale, manifestate în seara de sf. Ion pe străzile Clujului, când vre-o zece „tineri întru Tavi” reîntorcându-se dela „patron” urlau căinește la lună. Și răcnetele lor nu au sînchisit pe nimeni — cei doi, trei pietoni întârziți i-au compătimit; singuri pisoii care dau serenade pe acoperișe s'au cam sînchisit.

Nu știu dacă la Turnu Severin, ghegeneralul s'a învrednicit măcar de o similară „manifestație” ca cea de Marți seara, mai ales că știut este că dsa are vin, deci: doi trei oțeliți — trei cupe de vin și să fie noapte — (căci ei numai noaptea „manifestează” — ziua sunt „ocupați”).

Manifestația e gata! Noi îi propunem ghegeneralului să le trimită câte un butoiș de vin — căci berea nu-i mai încântă pe tinerii cu mari „speranțe” și pungile s'au cam sleit iar „baciul Prie” e sătul de „cînste”. În caz contrar iar se vor „rări” rândurile și așa destul de răsfirate ale „oțeliților întru Tavi”.

La cei bătrâni și la „fripturiști” decepție. Ghegeneralul declarând sus și tare că nu mai este apendicele liberalilor a recunoscut că într'adevăr a fost — nu prea convine celor bătrâni, cari tocmai în acest rol de grăjdari ai dlui Vintilă Brătianu și zarzavagii ai lui Barbu Știrbei — își vedeau steaua

(Continuare în pag. II-a)

Intre modestie și tupeu.

Oficiosul partidului poporului — care numai al poporului nu este — se chinuie de o vreme încoace să ne demonstreze cât se muncește în tabăra ghegeneralului Averescu pentru binele patriei. (S'ar putea altfel?!).

„Îndreptarea” — care mai mult strică și se strică decât îndreaptă — încearcă să ne convingă prin titlari kilometrice de febrila „Activitate a partidului poporului”, pentru salvagardarea veșnicilor „înțeresese superioare” din mâinile — vezi Doamne — fatale ale actualului guvern.

„Singurul tovarăș sincer al țaranului român” glăsuiește „Îndreptarea” este partidul „poporului”. (Ce greu și ironic se împacă această nomenclatură).

Și în consecință toate puterile acestui partid sunt închinată unei munci intensive pentru crearea unei situații mai bune pentru pătura noastră rurală.

Numai cât acestor bizare elucubrații stlistice ale confrăților averescani, mai au și alții de spus un cuvânt. Și în primul rând tocmai țărănimea noastră, care din nenorocire a avut prilejul să cunoască „tovărășia sinceră” a averescanilor.

Țăranii noștri cunosc pe dl general Averescu din 1907 — când mii de bărbați, fiocrea satelor din Vechiul Regat au fost împușcați în virtutea acestei „sincere tovarășii”. (Sau de ce dle general Averescu?).

Țăranii români cunosc partidul averescan din 1926, când din ordinele mucioliniane ale dlui Oct. Goga au fost împușcați la Ruși (Hunedoara) martirii țărânimii Moise Dodu și Anichim Timeja.

Țăranul român cunoaște tovarășia sinceră a partidului poporului de când averescanii i-au ridicat IMPOZITELE de trei ori mai mult, decât erau înainte, pentru ca într'o noapte tâlhăriască să le jefuiască aproape în întregime. Cele 13 milioane sunt încă în memoria tuturor. Mai vreți vre-o altă dovadă de „sincera tovarășie” averescană cu țărănimea română?

Argumentele abundă ca într'un rechizitoriu implacabil făcut unui acuzat, care peste câteva clipe va fi condamnat la ocnă.

Dar nu aceasta este principala chestiune pentru care scriem cu scârbă aceste rânduri.

Ci pentru a fixa o anumită atitudine a averescanilor față de opinia publică românească. O atitudine scârbavnică de bătaie de joc la adresa acestei țări ultragiocate grosolan când au guvernat averescanii. Și aceeaș atitudine mizerabilă acum când sunt în opoziție. Acum când pentru totdeauna sunt sortiți opoziției.

Căci într'adevăr e ceva revoltător, ca cioclii rușinii politice din 1926 să se erijeze azi în purtătorii de cuvânt ai opiniei noastre publice. Și să jongleze din nou pe spatele țărânimii noastre, de care și-au bătut joc întotdeauna.

Noi am sfătui pe clovnii averescani — care se maschează în fața țării încercând noi improvizatii de circ — să fie mai cuminiși. Și mai modești. Căci invectivele de cerneală pe care le debitează, nu mai împung pe nimeni.

În schimb — ele trădează un cinic tupeu, care compromite și mai mult pe așa zisii „tovarășii sinceri ai țaranului român”.

Deocamdată atât.

B. G.

Averescanism.

răsărind printre mazărea și cartofii printului dela Bufta.

Știindu-se incapabili și mai incapabili ca în 1927 și hrânindu-se doar cu speranța unui răsărit de stea care însă a apus de mult — întocmai cu evreii tot mai așteptați pe Messia care a venit demult, fac ceea ce face bolnavul care știind precis că se curăță tot mai speranțat să vadă vara și să meargă la excursie, când el bietul n'o să ajungă nici Paștele.

Gheneralul convoacă și revoacă, dă ordine, face pe grozavul — dă comunicate — anunță iminenta sa venire la putere și... pleacă la Severin. Pe altă parte dl Goga face gură, se agită lasă să se întrevadă că în curând... pământul se va cutremura și dsa în chip de corb va face pe cel chemat să coboare raiul și mai ales să facă pe gestionarul fondurilor secrete — lucru la care se pricepe foarte bine. Și se găsec naivi care să-l creadă și care să se entuziasmeze și să urle mai ales!

„Venim!

Când?

„Cât mai în grabă! Țara ne vrea!” Oțelii s'au pronunțat. Dl Goga și-a epuizat „talentul” câștigat în noaptea fatală din zodia cărămizii, iar ghereneralul privind apele tulburi ale Dunării s'a văzut din nou tânăr ca în 1907.

Țara îl vrea! De ce n'or mai încerca o escapadă?

Chestia e că, cu tot oțelitismul lor cu durere trebuie să spunem că s'au schimbat vremurile. A murit Ionel Brătianu și au stricat șandramaua cu conu Vintilă, iar țara și-a spus de un an cuvântul răspicat prin care le-a tăiat și unuia și celuilalt avântul de fericitori ai României.

Scâncetele de azi se potrivesc foarte bine cu ceea ce au făcut „tinerii întru Tavi”. Marți seara — când pe lună plină: urlau!

„CUCU”.

A apărut „ARDEALUL TÂNĂR”, revista generației tinere din Ardeal, scrisă cu nerv și documentare, înmănușând cele mai variate probleme de actualitate politică socială, economică, literară, artistică.

Nici unui intelectual din Ardeal nu-i permis să-i lipsească „ARDEALUL TÂNĂR”, abonarea acestei reviste fiind o datorie pentru fiecare.

Abonați deci cu toții „ARDEALUL TÂNĂR”.

SPECTACOLE

Cinema „EDISON”

Sâmbătă și Duminecă:

Vulturul din Odessa
dramă în 10 acte și

Eroul

comedie cu Harol Loyd.

Luni, Marți și Miercuri:

Cântărețul din Nürnberg
dramă în 10 acte și

Taxi de miezul nopții
cu Harry Pi I.

Vineri: Premiera

Fiul deșertului

dramă în 10 acte cu Tom M x și
Tragedia din munții Alpi

Rânduri rurale.

Sărbătorile Crăciunului ne-au desprins pentru câteva zile din ritmul bizar și nervos al orașelor. Ceji mai mulți — cu suflet încărcat de nostalgii care ne chemau spre locurile unde ne-am născut — am căutat parcă să evadăm cât mai repede din vuetul strident al claxoanelor pentru a petrece câteva ceasuri în atmosfera liniștită dela țară.

Fiecare, mai ales noi tineretul, a păsă înfiorat pe ulițele strănte dintre casele mici din satul său, unde l'a așteptat în poartă dragostea părinților și i-a sărit prietenește pe genunchi, dând din coadă, Azor sau Grivei..

Fiecăruia ne-a răsărit la fiecare colț de uliță copilul ștrengar și sglobiu de altădată, care am fost înainte de acea zi de 1 Septembrie când am plecat întâia oară la școală...

Și pe fiecare ne-a învins sub povara grea și dulce a amintirilor — tot farmecul copilăriei stinse — ca să nu se mai întoarcă niciodată...

M'am reîntors la Cluj.

În larma orașului care mi-a omorât copilăria. Prin sufletul meu trec însă și acum amintirile satului și ale oamenilor dela noi din sat...

M'a petrecut la gară finu Gusti. M'a spus că de când s'a cununat n'a

mai mânat el caii, ca înainte când totdeauna el mă conducea la gară.

Pe drum m'am întâlnit cu oameni mulți — umiliți, dar oameni dela noi din sat. Și mi-aduc aminte că la binețele lor mi-am ridicat pălăria mai mult ca oricând. Și ultimului țigan dela noi din sat i-aș fi ridicat-o mai reverentios, decât celui mai mare domn dela Cluj. Pentru că trecea atunci prin sufletul meu ceva extraordinar de înduioșător, pe tot parcursul drumului până la gară... Un regret vag și neînteles după pădurile prin cari am huzurit după iepuri și vulpi, o lacrimă pentru apele înghețate ale Mureșului, pentru mama și tata, pentru prietenul meu de 60 de ani Băghinut, pentru finu Zenovia, pentru finu Nușu, vecinu Aron și toți oamenii buni dela noi din sat.

Multora poate vor părea naive și banale aceste rânduri. Mai ales celor născuți și crescuți la oraș sau năcuți la țară dar desrădăcinați cu desăvârșire de tot ce are satul frumos, înălțător și reconfortant...

Dar pentru mine așternerea acestor rânduri rurale pe hârtie a fost o implacabilă necesitate sufletească.

Pentru că — numai așa mi-am ușurat sufletul...

EMIL TELEACU.

Balul „Chemării”?... Incurând!

„Budapesta pe o undă de 545 lungime”.

— Caii sălbateci se întrețin cu vacile domestice. —

Titluri de o sonoritate cam vagă, dar foarte potrivite pentru o presă, ce caută să mențină mereu la suprafață cele mai acute și neîndreptățite discuții iredentiste, în cadrele unei propagande ridicule, dar extrem de costisitoare.

E vorba de marele poet expresionist francez, Paul Morand și radiofonia maghiară, asupra căreia s'a pronunțat, nu tocmai lingușitor printr'o poezie a sa, intitulată: „Budapesta pe o undă de 545 lungime”. — Firește, acest gest, a fost comentat în extenso de presa maghiară, începând prin a expune, că poetul a fost inspirat de frumusețile Ungariei, pe cari le-a prins din vibrarea undelor electrice, lansate în aer. Se'nțelege, în mod expresionist, căci Morand e un gânditor adevărat modern, susținând că poetul n'are nimic comun cu realitatea, procurându-și singur lumea închipuirilor sale: „Astfel și-a creat deci Morand o Ungarie după chipul și asemănarea sa. Pofțiți și cetiți versurile ce urmează mai la vale, ca să vă puteți forma o simplă idee despre tabloul vag, de care este stăpănit acest Morand. Teribil!” — spumegă indignată revista maghiară „Rádio Ujság”.

...Invărtesc...

M'aridic deasupra îndepărtatelor orizonturi. Cele două urechi rotunde ale mele de ebonit, Pândesc pacea răsăriteană. Apoi mă las îmbrățișat de poezia sumbră a Nordului...

(Hilversum 26, 3, 35).

Și acum urmează ceea ce ne interesează:

Mă cobor în Stockholm..., etc. Blonda Ungarie șoptește'n taină Cu Normandia verde! Caii sălbatici își trimit prin semnale saluturile

Vacilor blânde! Țărani bruneti, cu părul împletit, Pe umere cu pei de oi lungi și țepene, Dichisite cu flori colorate. În mâinele lor cupe de corn; Și se uită zimbând la vinul meu de mere pădurește,

Pe când vioara plânge'ntr'una și geme. Timbala, sub bătaia tatarului roșcat, Exală talazuri de vise,

Iar brațe harnice cară'n sură. Toate bucatele Ungariei.

Dar mie mi-e rușine grozav De fânul ce a rămas neîntors Și se putrezește afară În noaptea umedă!...

Să nu-i fie rușine dlui Morand de fânul său. Mai bine să se rușineze de faptul că e stăpănit de astfel de idei despre Ungaria... — încheie articolul din „Rádio Ujság”.

De sigur! Dacă dl Morand ar fi conceput o poezie despre revizuirea tratatului dela Trianon, îi rezervau coloane întregi de elogii și târcoale de ademenire. Ia-i ridicau — poate — și un monument în fața statuei lui Petöfi din metropola stepei lui Horthy. Dar fiindcă nu le pătrunse dela început înțelesul faimoaselor devize „Nem, nem, soha” și „Hiszek egy”-ul..., fixate în toate halele, tramvaele, trenurile, localurile, până și pe pereții încăperilor de necesități publice... îl condamnă, calificându-l de om lipsit de orice tact și manieră cărturărească.

Dar în cele din urmă, la ce să ne mai așteptăm din partea mlădițelor degenerate ale lui Atila, biciul..., resfirate între Dunăre și Tisa, până nuși vor ucide perseveranța bolnăvicioasă, care-i poartă pe căile bătute ale trecutului atât de odios? La un imbold demonic al deprinderilor mărilor apuse, ori la afirmarea instinctului de a robi iarăș națiunile străine de sângele lor, îngroșat de comoditatea ce le-a asigurat-o popoarele subjugate pe nedrept? La întruparea unei solidarizări frățești, sau la un furnicar de conspirații împotriva Neamului nostru plin de toleranță îmbelșugată?

Eu cred în exclusivitatea acestui din urmă — furnicar de conspirații — care pe lângă toată mișunarea lui diabolică, nu ne-a putut și nici nu ne va putea inspira îngrijorări.

Dzeu e prietenul celui ce aprinde lumina și nu al aceluia care o stingel..

OCTAVIAN ȘIREAGU.

Marca adunare național-tărănistă la Timișoara.

Săptămâna trecută a avut loc la Timișoara adunarea Comitetului județean al P. N. Ț. din Timiș-Torontal, convocată în vederea alegerilor județene ce vor avea loc în 5 Febr. a. c.

Adunarea s'a deschis de d. ministru Sever Bocu, președintele organizației județene, care printr'un discurs grandios a expus situația politică actuală, făcând și un bilanț al activității guvernului Maniu.

Tot cu această ocazie d. Eugen Dascălu, secretarul general al tineretului Național-Tărănist d.n județul Timiș-Torontal a ținut o viguroasă cuvântare.

S'a expediat apoi guvernului următoarea:

MOȚIUNE

„Păstrând în rederea deplină în opera săvârșită de până acum de actualul regim, organizația județeană a P. N. Ț. din Timiș-Torontal roagă înaltul guvern, să păsească neîntârziat la măsuri radicale împotriva acelor, care ani de zile au j-fuit țara fără a primi sancțiunile cuvenite.”

1. Să se revizuiască toate averile, iar acele constatate ca câștigate sau înstrăinate prin fraudă să fie confiscate și vârsate la visteria statului pentru a se putea reduce astfel impozitele care apăsă a-upra populației.

2. Să se introducă sancțiuni dratice pentru toți aceia, care s'au făcut vinovați de corupție.

3. Să se introducă responsabilitatea ministerială cu valabilitate retroactivă și să se stabilească și „răspunderile” din trecut.

4. Toate actele ilegale ale regimului vechi, îndeosebi cele relative la reforma agrară să fie supuse unei revizuirii drepte.

5. Odată cu reducerea numărului de funcționari să se desființeze și sinecurile create pe spinarea masselor producătoare.

6. Să se reguleze salariile de funcționari, precum și pensiunile de Stat, de invalizi și văduve.

7. Să se înlătureze toți cetățenii străini din întreprinderile particulare pentru a putea contribui și pe coala aceasta la rezolvirea problemei șomajului.

8. Să se desființeze birocrațismul tradițional și să se simplifice mecanismul administrativ al țării!

M. țineua a fost primită cu un tropot de apauze, hotărându-se în unanimitate, a o t ansmite înaltului guvern, reprezentând doleanțele bândătenilor și credem — că punctele mai sus înș rate formează și dezideratul țării întregi.

Partizantul convins sprijinește presa partidului!

Abonați-Vă cu toții la

„Chemarea”

la ziarul cel mai devotat partidului național-tărănesc.

Apare săptămânal.

Costă 180— Lei pe an, adică 15 Lei pe lună trimis acasă.

A apărut

În Țara Toamnei

Volumul se poate comanda la principalele librării din țară sau direct pe adresa autorului Bazil Gruia, Str. Avram Iancu 11. Cluj. Prețul 50 Lei.

SCRISORI DIN BELGIA.

Cum ne cunoșc străinii.

— Fapte și constatări. —

Este natural, că omului îi este dat să trăiască în viață și momente de exaltare sufletească și de deprimare în cari susceptibilitățile de tot felul sunt răscolite și mereu agitate. Credincios acestei legi, eu le-am trăit și pe unele și pe altele. Când și cum se va vedea din cele ce urmează.

Am citit în coloanele acestui ziar discursul rostit în Cameră de dl deputat Dr. V. V. Tilea. N'am putut să mi stăpânesc emoția când am văzut că tinerimea română se afirmă din ce în ce mai mult, iar glasul ei purtat cu autoritate de dl deputat Tilea se ridică și plutește în sfere mai înalte decât poate sunt așteptările, atâcând probleme atât de vitale pentru țara noastră. Căci acest discurs este o ascensiune, el se înalță deasupra exhibițiilor oratorice în care vorbitorul caută să facă exerciții de oratorie pe spatele auditorilor, iese din cadrul strâmt al comunicărilor mărunte, se depărtează și n'are nimic comun cu țigăniile parlamentare, îmbrăcând haina celor mai sănătoase și mai mature concepții de stat. Am citit cu atenție acest discurs și m'am oprit mai ales asupra capitolelor: „Armata spirituală”, „Desarmarea urei” și „Capătarea tineretului din Apus”. În cele ce urmează voi lua în considerație gama faptelor amintite de dl Tilea pentru a arăta că cele spuse de dsa sunt realități usturătoare pentru România și în consecință nu trebuie trecute cu vederea de conducătorii noștri.

În adevăr în străinătate se vorbește puțin despre România, sau mai corect se vorbește; însă mai mult rău decât bine, fiindcă aceia care ar trebui să tacă vorbesc, iar acei cari trebuie să vorbească tac. Cei cari ne vorbesc de rău cu sau fără interes, sunt mulți, cei cari ar trebui să spună adevărul nu se găsesc sau sunt prea puțini.

În cotidienele mari europene găsești informații zilnice despre toate țările, numai România este ignorată, găsind rar de tot câte-o mică rubrică a unor cercuri interesate.

Organe de presă românești, scrise în limbi străine nu avem decât două trei ziare cari servesc pentru fricțiuni politice și atacuri, limba românească fiind poate prea săracă în expresii triviale și injurătorii...

Revistele economice scrise în limbi străine sunt prea puține iar cari sunt rămân aproape toate în România.

Reviste artistice-literare scrise în limbi străine lipsesc aproape cu desăvârșire.

Scrierile literare și științifice românești cari sunt așa de numeroase iar în ceea ce privește valoarea lor pot sta alături de cele mai bune străine, nu sunt traduse în alte limbi decât foarte rar.

Nu se dă destulă atenție expozițiilor internaționale și congreselor de tot felul.

În străinătate sunt cunoscuți ca scriitori români: dna Văcărescu, Bibescu și Panait Istrate. Scrierile lui Panait Istrate sunt cunoscute și citite cu interes. Or, știut este de toată lumea cum acest lugubru scriitor ne-a scuipat și pălmuit țara. Scrierile lui au produs efect și noi suntem cunoscuți așa cum ne-a descris el, lucrul de care m'am convins în repetate rânduri din discuțiile ce le-am avut cu diferiți străini. Puțini au auzit de Eminescu, toată lumea ignorează pe un Vlahuță, Cosbuc, Caragiale, Rebreanu, Minulescu, etc.

Am rămas încrăcânat într-o zi când citind un ziar parisiens „Candid” dau peste un articol dedicat României și scris de un participant la congresul criticilor, ce s'a ținut la București, unde vorbind în termeni destul de elogiosi despre ponorul român, amintește despre muzica românească cu desăvârșitul ei maestru Nicolae Iorga.

Nu știu dacă dl Iorga are și astfel

de calități, dar ceea ce știu și cu mine întreaga suflare românească e, că dsa este un mare și genial istoric. Dacă un critic literar ne cunoaște așa de bine încât după ce a trăit câteva săptămâni în România, îl trece pe marele istoric și profesor Iorga, ca cel mai de rasă muzician al României, ne putem aștepta ca într-o bună zi un mare muzician să-l facă pe dl Enescu cel mai mare istoric. Astfel de surprize îi sunt rezervate cetitorului român în coloanele ziarelor străine.

Nimeni nu ne cunoaște arta noastră populară; folclorul, portul etc. Țăranul român este considerat ca un sălbatic — așa cum l'a prezentat canalul Istrate.

Se mai știe că avem petrol și că românele sunt femei frumoase însă o frumusețe brută, primitivă.

Adăugând la toate acestea campania de ponegrire dusă de vecinii dela vest, nenumeratele cuiburi comuniste, socialiste și sioniste ale căror elemente sunt formate din dezertorii, delapidatorii, excrocii și haimanalele ce temându-se de rigorile legii, au invadat în toate țările unde au devenit colportorii tuturor infamiilor și injuriilor adresate României. Și astfel de cuiburi infectate se găsesc pretutindeni. La Liège există o organizație comunistă compusă din emigranții basarabeni în majoritate Evrei și Ruși, găsindu-se și Români printre ei, cari avea până mai acum ca organ de publicitate o gazetă intitulată „La Bessarabie opprimé”. Ajungându-mi în mână un număr din Decembrie 1928 am citit lucruri cari mi-au înveninat sângele. În coloanele acestui ziar România era prezentată ca o țară unde progromurile, hoțiile, bacșii și toate obiceiurile demoralizatoare, sunt patronate de stat. Se delunge soartea minorităților cari — spun ei — nu sunt egale în fața legii, nu pot învăța în școlile românești, nu pot ocupa funcțiuni publice. Mai departe vorbind despre provinciile alipite falsificând cifrele. arată, că Români sunt în minoritate, majoritatea formând-o străinii cari cer realipirea lor la țările dela cari au fost luate.

Șirul injuriilor și al calomniilor continuă astfel pe 4 pagini și această gazetă era singura care vorbea despre România în Liège.

Nu arareori îți sunt rezervate și surprize cam de natura aceasta: români născuți în România, crescuți acolo, cu părinți și frați pe pământul românesc, n'au decât vorbe de ocară la adresa a tot ce este românesc.

Fapte de acestea s'ar putea înșira la infinit. Atunci mă întreb eu, se mai pot tolera aceste lucruri, va mai rămânea mult această situație? Orice moment trece este în detrimentul țării, pentru aceea se impune de urgență măsuri eficace. Statul trebuie să intervie, statul trebuie să recruteze și să creeze „Armata spirituală”. Iar mijloacele de cari se va folosi această armată în lupta ce va trebui cât mai curând deschisă, trebuie să fie cel puțin tot așa de puternice ca ale dușmanilor. Artileria o va constitui presa ce trebuie să se răspândească vertiginos în toate centrele europene. În starea actuală avem numai cuvântul, care are o valoare prea mică pentru a putea para toate loviturile, iar purtătorii lui suntem așa de puțini. Nădăjduim, că cele de mai sus nu vor rămânea simple doleanțe, ci vor găsi răsunet în inima acelora cari dețin puterea soluționării.

Liège, Ian. 1930.

AUREL VASIU.

A apărut:

„Calendarul Voinicului”.

Ideologiile în presa românească

În definitiv mare lucru e să-ți faci o idee clară despre principiile cari stau la baza conducerii unui ziar? E suficient să citești un singur număr din „Universul” ca să te convingi că într'adevăr „cel mai vechi și răspândit ziar românesc” e organ absolut „independent”. Că e cel mai răspândit ziar”, nu ne îndoim. E ceva mai greu însă a înțelege independentismul ce-l propagă, după priceperea sa, „Universul”. Căci, după câte am învățat prin școli, a fi independent nu însemnează a te metamorfoza în caleidoscop al partidului liberal.

Avem satisfacția de a cunoaște mai bine „Viitorul”. Cineva a spus, foarte bine, că tot ceea ce visează Vintilă, arhicunoscutul personaj, apare a doua zi în acest ziar. Doamne, câte nu poate visa omul în cursul unei nopți. Bune, rele, după dispoziția de peste zi. Nu ne amestecăm, nu voim să tulburăm somnul binefăcător. Ne însușim numai ruga unui parlamentar, care se roagă lui Dzeu, în fiecare seară, să-l mențină pe Vintilă la șefia partidului liberal.

Ciupercile de sezon, „Omul Liber” și „Acțiunea”, trăesc și ele cât le prieste clima, în esență valuta, căreia proprietarii nu i-au găsit un plasament mai rentabil. A, să nu uităm „Indreptarea”, care oricât se căznește, nu se mai îndreaptă. Tot prin coclauri merge, par'că ar fi așa de greu să găsești drumul neted. „Ordinea”? Propagă și ea dezordinea după cum o ajută mîntea. E un fel de a șantaja opinia publică. Metoda îi aparține numai ei. Din fericire spiritul poporului nu se pretează acțiunii de desonorare a neamului.

Am trecut în revistă câteva ziare. Pe acelea cari se pretind a fi ceva, fără a fi și în realitate. Am constatat cu sinceră bucurie că, în afară de acestea, Țara Românească ființează și jurnale demne de ea. Pentru moment nu ne preocupă „Dreptatea”, oficiul guvernului. Privirile noastre se îndreaptă către „Cuvântul” și „Curentul”, două ziare eminente, care-și datorează prosperitatea și formarea de curente sănătoase incontestabile în masa cititorilor, obiectivității leale introdusă în dezbaterile preocupărilor sociale la ordinea zilei.

„Cuvântul”-lui îi aparține prioritatea de a fi fost monitorul noii directive în presa românească. Directivă întemeiată pe justele aspirații ale unui neam în plin progres. „Cuvântul” primul, „Curentul” mai târziu, au contribuit în largă măsură la spulberarea ipotezei greșite că România n'ar fi capabilă să se conducă prin ea însăși, de către bărbați având sufletul identic cu sufletul poporului. Și dacă perseverența acestor ziare a dat rezultatul dorit, lor le revine o bună parte din cîntea de a fi forțat afirmarea independenței politice a neamului românesc.

Această atitudine desinteresat profesată, a avut darul de a înjgheba o armată mare de admiratori în jurul pomeștelor ziare. Armată, din zi în zi mai numeroasă. Și era de prevăzut ca ascensiunea spre noile orizonturi ale presei românești să nu întâmpine în cale dificultăți. S'a întâmplat însă altfel.

De câțiva timp „Cuvântul” și-a schimbat metoda. Schimbarea a anunțat-o printr'un editorial intitulat „Povestea pe dos a lui Dorian Grey”. Autorul îndeamnă „Să sune din nou trâmbițele de luptă”. Ordin susceptibil de variate ipoteze, până la o amplă explicare. Căci, oricât de grozavă ar părea confiscarea unui număr „festiv” al acestui ziar, nu i se poate atribui regimului nici cea mai mică vină.

Ne aducem aminte ce frumos a spus guvernul, când a ridicat cenzurarea ziarelor, că libertatea își are rostul ei bine definit. Și orice abuz, nu trebuie să rămână fără urmă. Cu aceste considerente, credem că noua directivă a „Cuvântului” a fost precipitată de o criză, fără a se căuta o-

rientarea prealabilă în sfera consecințelor probabile.

Ce e mai curios, e că și „Curentul” a început să alunece pe panta desorientării în viața politică. Ne vorbește azi într'un fel, mâine în altul, făcându-ne dificultăți în înțelegerea spuselor sale. Încercările de variațiuni pe o melodie acceptată cu elan, dirijată până acum cu multă măiestrie, nu sunt recomandabile, sau mai bine zis, sunt nefericite.

Credem deci că ceea ce s'a petrecut cu „Cuvântul” și „Curentul” n'au fost decât simptome trecătoare, inevitabile în orice activitate. Și acest duo gazetăresc va ști să treacă chiar și peste propriile-i greșeli, continuând a servi opinia publică, pentru care și de care a fost creat.

Pentru că am amintit tangențial despre confiscarea ziarelor, să ne ier-te confratele „Argus” că-i reproducem un fragment, care caracterizează admirabil presa liberală.

„De Garneran, primul președinte al parlamentului din Trévoux, era om învățat și cinstit, dar iute, nerăbdător și chiar furtunat. El vesti Academia din Lyon, că va ține o cuvântare despre moderație. Incepu așa:

— Domnilor, moderația e. Inchi-deți ușa asta... Domnilor, moderația e o... Inchi-deți sau nu inchi-deți ușa asta?... Domnilor, moderația e o virtute... La dracu, inchi-deți ușa asta sau ba?

La fel și cu partidul liberal.

— Domnilor libertatea presei e... Confiscați ziarul ăla... Domnilor, libertatea presei e o... Confiscați sau nu confiscați ziarul ăla?... Domnilor, libertatea presei e un mare principiu democratic, dacă se sugrumă această libertate, se răpește ziarelor și dreptul ca să plângă... La dracu, confiscați anumita presă că o confiscăm noi când venim la putere”!

D. CIOBĂNAȘ.

CE NU POATE LIPSI DIN NICI O CASĂ?

DIANA
FRANZBRANTWEIN

De vânzare

UN

AUTOMOBIL

pentru 6 persoane

Marca BENZ

Prețul 20 mii lei

Str. Reg. Ferdinand 87

la școala de șofer BEU.

Săptămâna politică.

În 3 Ianuarie s'a deschis conferința dela Haga. Pentru a se da planului Young o formă definitivă și pentru lichidarea tuturor chestiunilor de ordin politico-financiar ivite în urma tratatelor de pace. Să se lichideze adică toate chestiunile cari pot menține popoarele într'o stare de nemulțumire și încordare. În această conferință se va debata și problema optanților. Să sperăm că dreptatea României va învinge și problema optanților, prin conferința dela Haga va fi definitiv închisă în sensul dorit de noi.

În ziua de 1 Ianuarie s'au făcut numirile în funcțiunile de directori regionali a dlor: Sever Bocu pentru Banat, T. Sauciuc-Săveanu pentru Bucovina, Ion Cămărășescu pentru Muntenia, dr. Aurel Dobrescu pentru Ardeal, Constantin Hoiescu pentru Moldova, V. Rădulescu pentru Oltenia și D. Moldoveanu pentru Basarabia.

Dl Ion Răducanu ministrul muncii, a plecat la Geneva. Dsa va lua parte la conferința internațională de agricultură ca delegat al României. Dela Geneva dl Răducanu va merge la Paris spre a lua parte la conferința internațională de comerț. Delegațiunea de interimar la ministerul muncii a primit-o dl Gr. Iunian mi-

nistrul justiției.

Pe ziua de 1 Ianuarie Alțeta Sa Regală Principele Nicolae, Inalt Regent, a fost înaintat la gradul de contra-amiral și general de brigadă. Decretul a apărut în Monitorul Oficial.

Averescanii și-au schimbat atitudinea față de partidul liberal. Au rupt legăturile cu partidul „istoric” ale cărui slugi erau. Și-au dat și ei poate seama că rolul partidului liberal a fost redus în politica țării noastre prin victoria național-țărănistă.

În ziua de 9 Ianuarie directorii regionali au depus jurământul fiind de față dnul Iuliu Maniu și câțiva miniștri. După jurământ dnul Maniu a arătat rostul directoratelor și i-a îndemnat la muncă rodnică. A răspuns dnul Cămărășescu.

Alegerile pentru consiliile județene au fost fixate pentru întreaga țară în 5 Februarie. Alegerile comunale au fost fixate în zilele de 9, 10, 11, 12, 16, 17, 18, 19, 23, 24, 25 și 26 Februarie și 2, 3 și 4 Martie. Alegerile pentru consiliile comunale ale municipiilor au fost fixate pentru ziua de 16 Martie. Au dreptul de vot toți alegătorii bărbați și femei înscrși în noile liste electorale.

— b. f. —

Considerațiuni democratice

Cu cât examinăm mai de aproape problemele vieții politice, din ultimii ani, cu atât se degajă concluzii mai însemnate referitor la vederile politice ale partidelor.

Nu ne referim la ideile ce sunt pe hârtie în programul unui partid și de cele mai multe ori irealizabile; nu ideile propagate de un partid în lungul și latul țării, ci la fapte concrete, reale. Căci, după cum caracterul unui erou dintr'o dramă se poate contura într'o situație oarecare, tot astfel și domeniul politic, o idee este sănătoasă c nd are efecte practice bune și când nu se referă numai la un amintit grup, ci îmbrățișează totul, națiunea.

Și anume: se tinde din partea guvernului la înfăptuirea *creditului agricol*. Partidul liberal îl întâmpină cu atitudinile cele mai ostile. De ce? Pentru că este în tradiția acestui partid de a fi astfel. Maniera aceasta de a protesta când adversarul propune ceva, chiar când aceasta este de o importanță capitală, îl caracterizează.

Astfel la înființarea Academiei comerciale din București, liberalii au protestat, justificându-și atitudinea că ar fi inutilă deoarece sunt suficiente școlile comerciale existente.

În trecut, cu ocazia legii agrare, când cei mai mari bărbați politici erau pătrunși de necesitatea deslegării ei, liberalii s'au opus.

Insemna că din marile latifundii de cari dispuneau boierii în majoritatea cazurilor din Fanar, să se distribuie la țărani autohtoni. Și fiindcă liberalii în mare parte — dacă nu toți — erau latifundiați s'au împotrivit.

N'au știut liberalii să dea o lecție de subordonare a intereselor personale, intereselor generale, prin cari își asigurau azi mai multe șanse de guvernare.

Liberalii n'au știut că prin strecurarea ideilor democratice egalitare se schimbă scara valorilor și aduce un element mare: *individualitatea*.

Căci și la noi, ca și aiurea, există în structura societății stratificări arbitrare numite clase. Erau niște apartamente bine închise — aproape fără comunicație — unde oamenii erau aruncați prin simplul hazard al nașterii. Cei de sus au pus mâna pe pământuri; s'au asigurat cu o putere materială bună și consecința logică a fost că au pus mâna și pe puterea politică, care se caracterizează printr'o atitudine de clasă și conservatoare, căutând să lase sistemul social nemișcat, deci și *latifundiile*.

Criteriul de selecție în aceste clase nu era cel al scrisului, ci acel al nașterii, puteau să fie în clasele de jos elemente f. bune, căci nu se cunoșteau și n'aveau drepturi viceversa: puteau să fie în clasa de sus elemente mentalește reduse de aceea tot în frunte rămăneau.

Au venit timpurile moderne cu sbuciumul lor politic și social, care a mișcat oamenii din amorțea în care se scufundaseră și i-au deprins să gândească, și să-și despice conștiința de sine și la *drepturi*, nu numai *datori*. Li deprinde să vadă în fine o valoare bine sintetizată: *individualitatea*.

Aceasta însemna că nu se mai putea tolera situația falsă a claselor. Trebuia introdusă o schimbare a societății: *să dobândească drepturi și cei de jos*.

Nu se mai putea ca unul să aibă numai beneficii și altul sacrificii. Criteriul de clarificare nu mai era al nașterii, ci al meritului.

Deci se poate desprinde concluzia că liberalii sunt un partid de clasă. Justificarea s'a văzut și se vede acum cu ocazia creditului agricol. Mai cu seama țărănimii nimic nu-i acordă. Liberalii preferă s'o țină în ignoranță, în cultură și mai cu seamă în sărăcie materială. Ei nu văd că această ramură a societății se sbate în datorii până în gât.

Atitudinea politică a liberalilor nu a fost de guvernare democratică, cu totul altceva.

În definitiv ce înseamnă guvernarea? Înseamnă a păstra o armonie, un echilibru între factorii de producție ai unei națiuni. A păstra acest echilibru între ca egoriile funcționale ale societății. Guvernarea este forul suprem, este autoritatea cea mai înaltă, care are un caracter norm tiv, — dă norme — spre asigurarea libertăților cetățenești.

Are menirea de a supraveghea la progresul ce se face în ramurile de producție, de a-l feri de încălcări externe și interne.

Ori liberalii ce fac? Tocmai dimpotrivă. Nu caută o armonie între clase, ci o desarmenie, un antagonism pronunțat. Aceasta-i o politică de clasă.

Ori politica democratică este tocmai negarea oricărui sistem de clasă.

Într'adevăr conducere democratică este conducerea de sine a poporului, adică să nu mai existe guvernare aristocratică. Bun. Dar democrația a mai adus ceva: guvernare nu în numele unei clase, ci al tuturor.

Cu alte cuvinte nu avem reprezentarea intereselor — cum fac liberalii — ci reprezentarea națională, adică în numele poporului.

Deci democrația este negarea *sistemului de clasă*.

Progresul s'a făcut în acest sens: liberarea individului din cătușele clasei și dobândirea egalității politice a tuturor, mai ales a țărănilor, care li este antipatic totdeauna liberalului cu excepția alegerii electorale.

Progresul s'a făcut și'n sensul că s'a înlocuit forța cu justiția. În măsura în care aceasta substituie s'a efectuat în aceiași m sură am călcat în domeniul civilizației și progresului.

I. O. Ursianu

Singurul român!

Dacă vreți să fiți bine și conștiincios servită

PROCURATI-VĂ BLĂNURILE NECESARE

la

**Blănăria
Vieneză**

Cluj, Piața Unirii No. 33

unde este un asortiment bogat de tot felul de mantouri de blană, după cel mai perfect croi și chic, din material de calitate și piei sosite dela Târgul de Mostre din Lipsca. Fiind cumpăratul de blană o chestie de încredere, adresați-vă cu toată încrederea proprietarului

Andrei Fărcaș

care este însuși blănar și singurul român pe piață, garantându-Vă prețuri mai efitine ca orișunde cu 15—20 la sută dela egal la egal și face înlesniri de plată.

Atelierul propriu!

Calendarul Voinicului.

A apărut de curând: „Calendarul Voinicului”, cu un bogat material economic, politic și literar. Ca lucrare tehnică este ireproșabil fiind tipărit pe hârtie fină împodobit cu diferite clișee de a le M. S. Regelui, Inaltei Regente, Miniștri, Parlamentari, Prefecți, Chemăriști, adunări populare, sfințiri de Steaguri Voinicești etc.

Calendarul Voinicului e cel mai

bun Calendar pentru plugari și intelectuali. Nici un Voinic și nici un membru al Partidului Național-Țărănesc nu cumpără alt Calendar decât „Calendarul Voinicului”.

**Cetiți și răspânziți
CHEMAREA**

Tipografia Națională S. A., Cluj, Str. Regina Maria No. 36.

Scrisori dela Redacție.

Rubrică permanentă condusă de redactorul nostru special Tutankamen.

D. Roș Ian Lococluj. Am petrecut destul de bine sărbătorile, Indosebi pentru că am răs mult. Am răs și iarăș răs de șeful meu dela redacție, care-mi spunea ceva despre dta... 1 Ianuarie... etcetera... și eu am răs de el că te-a crezut. Eu ce-s? nu sunt nici filosof nici un inspector financiar, nici... și totuși am știut că ai inventat o poveste... de Moș Crăciun dar cel puțin eu am răs de ea și petrecut bine astfel sărbătorile. Dar șeful meu, a rămas cu buzele umflate. Mulțumesc și pe această cale de ce ne-ai promis și fiindcă suntem „post festum” să continuăm cu festa.

Dl Minciuna, com. Intrupată, jud. Viitorul. Liberalii sunt oamenii „Ordinei” iar ca nu cumva să fie greșit interpretați și ca nu cumva să disconsidere cineva forța lor bătașe, fac următorul raționament în răgușitul lor „Viitorul”: „Voinicii sunt ceva grozavi, bătași cum Dzeu n'a mai creiat decât...” și acum vă rog să observați precis: „dar pretutindeni, unde vin să dea bătae între noi voinicii înălțesc OFINIA PUBLICĂ (?) dela care mănâncă bătaie!! (textual scrie „Viitorul”). Adică ar veni așa că „voinicii” sunt bătași căci ... mănâncă bătaie dela: „opinia publică”!! Ciudată opinie publică! dealtfel ca și logica definiției.

D. Octavian Gago. Cincea, jud. Cluj. Am cetit că averescanii vor lua o parte foarte pronunțată în alegeri. Celii că vor candida

în secret, fără semn, fără manifestare de credință, fără program etc. E cea mai justificată atitudine dealtfel căci la drept vorbind cine sărăcie s'ar lua după un program, care nu reprezintă decât voința mucioliniană a unui ciucean de care și comuna se ferește. Și atunci de unde se va știe că oare care-i averescan să-l votezi? Nu se știe! nici nu se va știe niciodată căci ei fac politică în secret. Nimeni nu-i permis să știe că ei există... Ungeți clopotari osiile dela clopote căci azi mâine trebuie să le complectăm programul trăgându-le o melodie care i se dă oricărui creștin când a încetat de a mai fi.

D. Ceseu, Tivent. Parcă eu ce-s? Crezi că eu înțeleg toate celea ce se petrec în partid? D'apoi dacă fac politică? D-ta zici că știți nemțește și atunci te înteb că s'ar fi ales cu cel mai nou caș dela Oberammergan — vestitul oraș al jocurilor sfinte — dacă-l botetazu cu vre-o patru cinci silabe mai pe scurt. E o întrebare tot atât de precisă, ca și cea pusă de D-ta mie. Numele cașului? Ti-o s'ui dar să știți că nu-i „inven'ia” mea ci într'adevăr așa-l chiamă: (la respirație vastă și cetește pe un sulfu): Oberammerganernassonsfestspielalpe kräuterklosterdelikatesfrüstäckkase.

Redactor responsabil:

Dr. A. T. MUREȘAN